

ПИНДА

Любов Арсентіївна,

кандидат історичних наук, доцент,
директор наукової бібліотеки
Львівського національного аграрного
університету,
lnaulib@ukr.net
(м. Дубляни)

ІСТОРИКО-КНИГОЗНАВЧІ ТА ІСТОРИОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ЛНАУ

У статті висвітлено основні віхи історії аграрних студій в Дублянах другої половини ХІХ – початку ХХІ століть. Проаналізовано понад 10-ть науково-довідкових видань, присвячених проблемам формування та розвитку науково-навчальних установ в Дублянах, що вийшли друком за роки незалежності України.

Здійснено історико-книгознавчий аналіз 7500 документів Фонду іноземних стародруків і рідкісних видань. У співпраці з Інститутом історії аграрної науки, освіти і техніки ННСГБ НААН науково-дослідна робота проводилась шляхом підготовки бібліографічних покажчиків, наукових описів, каталогів, публікацій в наукових збірниках. Охарактеризовано біобібліографічні видання вчених-аграріїв університету: І. А. Шувара, В. В. Лихочвора, С. М. Онисько, М. Г. Ступеня, В. І. Лопушняка. Основні результати цієї роботи висвітлено у бібліографічних серіях ННСГБ НААН.

Ключові слова: історико-книгознавчі дослідження, аграрна наука і освіта, історіографічні аспекти, науково-бібліографічні видання, стародруки, рідкісні видання.

В статье отражены основные вехи истории аграрных студий в Дублянах второй половины ХІХ – начала ХХІ веков. Проанализировано свыше 10-ти научно-справочных изданий, посвященных проблемам формирования развития научно-учебных учреждений в Дублянах, которые вышли печатью в годы независимости Украины.

Осуществлен исторический и книжный анализ 7500 документов Фонда иностранных старопечатных книг и редких изданий. В сотрудничестве с Институтом истории аграрной науки, образования и техники ННСГБ НААН научно-исследовательская работа проводилась путем подготовки библиографических указателей, научных описаний, каталогов, публикаций в

научных сборниках. Охарактеризованы биобиблиографические издания ученых-аграриев университета: И. А. Шуvara, В. В. Лихочвора, С. М. Онысько, М. Г. Ступеня, В. И. Лопушняка. Основные результаты этой работы отражены в библиографических сериях ННСГБ НААН.

Ключевые слова: историческое и книжное исследование, аграрная наука и образование, историографические аспекты, научно-библиографические издания, старопечатные книги, редкие издания.

In the article history of agrarian studios is reflectes in Dublany of the second half of XIX – to beginning of XXI of centuries. It is analysed the over 10 scientific and certificate editions, sanctified to the problems of forming and development of scientific and education establishments in Dublany, that went out printing for years independence of Ukraine.

A historical and book analysis is carried out 7500 documents of Fund of foreign books and rare editions. In a collaboration with Institute of history of agrarian science, education and technique of NNSGB NAAN researcz work was condced by preparation of bibliographic pointers, scientific descriptions, catalogues, publications in scientific collections. Biobibliographic editions of scientists-agrarians of university are described by: I. Shuvar, V. Lyhochvor, S. Onys'ko, M. Stupen', V. Lopushniak. Basic this performances are reflected in the bibliographic series of NNSGB NAAN.

Key words: historical and book researches, agrarian science and education, historiography aspects, scientifically-bibliographic editions, books, rare editions.

Постановка проблеми. Процес становлення аграрної освіти в Галичині розпочався із заснування в 1856 р. рільничої школи в Дублянах. На сьогодні набувають ваги наукові дослідження, присвячені аграрній історії, історії бібліотечних колекцій та книжкових зібрань, що формувалися у попередні історичні періоди. Ці дослідження мають велике значення для розвитку знань про історію науки та освіти в цілому.

Дослідження Наукова бібліотека Львівського національного аграрного університету здійснює за двома напрямками: 1) історико-книгознавче вивчення колекцій іноземних стародруків і рідкісних видань XVIII – поч. XX ст.; 2) історія аграрної науки і освіти Східної Галичини в іменах.

У 2016 р. виповнюється 160 років від заснування Львівського національного аграрного університету – одного з найдавніших в Україні вищих навчальних закладів аграрного профілю. Його початки генетично пов'язані з Рільничою школою, згодом Вищою рільничою школою (1878 р.), котрі

перебували в підпорядкуванні та фінансовій підтримці Галицького господарського товариства. У 1901 р. Міністерство землеробства Австро-Угорщини надало навчальному закладу статус Академії рільництва, яка успішно функціонувала до 1919 р. Рільнича академія в Дублянах залучила до навчального і наукового процесів кращі науково-педагогічні кадри Галичини. З аграрним закладом в Дублянах пов'язані імена і наукові здобутки одного із засновників Європейської агрохімічної школи професора Ю. Мікуловського-Поморського теоретика організації сільськогосподарського виробництва С. Павлика, дослідника теорії і практики, меліорації земель професора Я. Бляута. Завдяки зусиллям відомих учених вона стала центром аграрної освіти і науки тогочасної Європи. За часів існування вже незалежної Польщі Академія в Дублянах подальшого розвитку не набула, втративши статус самостійного навчального закладу. В період 1919-1946 рр. при Львівській політехніці функціонував рільничо-лісовий факультет. У радянський період з 1947 р. розпочав свою діяльність Львівський державний сільськогосподарський інститут. Такий складний і суперечливий розвиток вищого навчального закладу спонукає більш уважніше поставитись до проблеми історико-книгознавчого та історіографічного вивчення проблеми формування та розвитку аграрної освіти і науки в зазначеному навчальному закладі – піонерів в Галичині у вказаній царині, бо це дає можливість дізнатись про реальний її стан, перспективи і напрямки подальших наукових пошуків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання історико-книгознавчих досліджень Фонду іноземних стародруків і рідкісних видань XVIII – початку XX ст. вперше знайшли відображення у книзі «Аграрна наука і освіта Галичини XVIII – початку XX століть: історичний аспект», де подано 19 статей вчених університету, присвячених тематичному аналізу Фонду стародруків (В. Лопушняк, Ю. Токарський «Становлення наукових студій у Дублянах (за фондами рідкісних видань ЛНАУ XIX – на початку XX ст.); О. Залецька, Л. Пинда, Л. Шарикіна «Німецька сільськогосподарська література

кінця XVIII – початку XX століття»); С. Дешко, І. Добош, Л. Гуня «Особливості вивчення ґрунтів за матеріалами іноземних видань» [1]).

Вивчення іноземних стародруків здійснювалося шляхом підготовки історико-книгознавчих видань, складанням наукових покажчиків, каталогів, довідників, публікацій результатів досліджень. У 2009 році Інститутом історії аграрної науки, освіти і техніки ННСГБ НААН була започаткована серія «Іноземна сільськогосподарська книга у фондах ДНСГБ НААН України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю України». На сьогодні, в даній серії, вийшло 4 ретроспективних науково-допоміжних бібліографічних покажчиків, упорядкованих за мовною ознакою, вагомою складовою яких є колекції Фонду стародруків і рідкісних видань НБ ЛНАУ.

У 2006 р. у Львівському національному університеті імені Івана Франка була започаткована серія «Книгознавство. Бібліотекознавство. Інформаційні технології», де щорічно є представлені результати досліджень Фонду стародруків та рідкісних видань НБ ЛНАУ.

Ряд видань вийшли друком до 150-річного ювілею університету, який відзначався у 2006 році. Серед них «Львівський державний університет в іменах», де зроблена спроба проаналізувати історію навчального закладу за 150 років діяльності. Серед польських дослідників найбільш повно розвиток аграрної освіти в Дублянах відтворив П. Скрійка. В його праці зібраний важливий матеріал про життя й діяльність відомих польських вчених-аграріїв кінця XIX – початку XX століття.

Мета і завдання дослідження – охарактеризувати результати наукових досліджень, які НБ ЛНАУ здійснює за двома напрямками: а) історико-книгознавчі дослідження колекції стародруків і рідкісних видань XVIII – початку XX століть; б) історія аграрної освіти і науки Східної Галичини в іменах.

Виклад основного матеріалу. Рішенням вченої ради університету була затверджена робоча група з вивчення іноземних рідкісних видань. Науковці

університету у співпраці з працівниками наукової бібліотеки ведуть активну роботу щодо дослідження унікального книжкового фонду, який налічує понад 10000 примірників рідкісних видань XVIII-XIX, першої половини XX ст. німецькою, польською, англійською, французькою, латинською, чеською мовами. Ці унікальні книги, які вийшли у світ у видавництвах Берліна, Лондона, Відня, Парижа, Варшави доносять до сучасного читача інформацію про історію, здобутки та рівень розвитку природничих, технічних і сільськогосподарських наук у минулому.

До 2001 р. вивчення іноземних рідкісних видань здійснювалося фрагментарно. Ініціатором систематичного вивчення іноземних рідкісних видань стала ДНСГБ НААНУ, яка у 2001 р. створила Центр історії аграрної науки України. Інструктивно-методичною основою для систематичного дослідження іноземних рідкісних книг стала інструкція Міністерства культури України від 14.06.2016 № 437 «Про затвердження Порядку відбору рукописних книг, рідкісних і цінних видань до Державного реєстру національного культурного надбання» [10]. Згідно з інструкцією рукописними вважають видання до XVII ст., а, починаючи з XVIII ст., лише унікальні з урахуванням особливостей письма, матеріалів, мови, оформлення та змісту. Щодо інших основних груп документів, включених до державного реєстру, слід назвати інкунабули – книги, надруковані у XV ст.; палеотипи – видання першої половини XVI ст.; іноземні стародруки – видання 1551 – 1800 рр.

У процесі досліджень проаналізовано 7500 книг, починаючи від найдавніших; зроблено спробу їх історико-книгознавчого аналізу, а для найцікавіших, на наш погляд, стародруків проведено ґрунтовніші обстеження.

За результатами історико-книгознавчих досліджень іноземних рідкісних видань у 2010 р. вийшов науковий збірник «Аграрна наука і освіта Галичини XVIII-XX ст. (історичний аспект)» за редакцією В. В. Снітинського. У виданні вперше аналізується фонд рідкісних видань XVIII – поч. XX ст. НБ ЛНАУ, в

якому 19 статей вчених університету подають тематичний аналіз зазначеного фонду [1].

Кількісне і якісне вивчення іноземних рідкісних видань показало, що у фонді переважає сільськогосподарська література. Це є цілком природним явищем для рільничого навчального закладу того часу, а те, що домінують саме наукові джерела (47%), дає підстави стверджувати про високий науковий рівень навчально-наукових установ. Найпродуктивнішим щодо кількості видань виявилось ХІХ ст., однак, мабуть, революційні події в Європі 1848 р. дещо пригальмували видавничий процес. Доволі цікавим є розподіл літератури за мовними ознаками. Оскільки за статутом навчальних закладів, у Дублянах австрійського періоду офіційною мовою викладання була польська за обов'язкової німецької термінології, майже 60% книжок припадає на німецьку і 25% – польську мови. У польський період (1918 – 1939 рр.) зростає частка наукових видань польською мовою [1, с. 193].

Проаналізувавши 15-річну діяльність Інституту історії аграрної науки, освіти і техніки (2001–2016 рр.), академік В. А. Вергунов (директор ННСГБ НААН) зазначає, що колективом Інституту проведена велика науково-дослідна робота, результати якої знайшли відображення у наукових виданнях 13 біобібліографічних серій (близько 300 книг) [3]. Кожна серія має положення, погоджене НААН і затверджене рішенням вченої ради та містить науково-методичні вимоги до укладання біобібліографічних покажчиків. Бібліотека ЛНАУ брала участь у підготовці наукових видань регіонального характеру 3 біобібліографічних серій:

1. Серія «Біобібліографія вчених–аграріїв України» започаткована інститутом у 1998 р. На сьогодні у зазначеній серії вийшов 61 біобібліографічний покажчик, з них 10 підготовлено бібліотекою ЛНАУ у співпраці із провідними викладачами кафедр (П. Д. Завірюха, Г. І. Крилова, І. А. Шувар, М. Г. Ступень, Р. П. Возняк, С. М. Онисько, П. Р. Березівський, Ю. Е. Губені, В. В. Лихочвор, В. І. Лопушняк). Ця серія зосереджує увагу на життєписах певних наукових ідей, втілених у наукових працях їхніх авторів. У

подібних біографіях розвиток науки подано як процес нагромадження знань, у рамках якого вчений виступає не стільки як особистість, скільки як персоніфікація розвитку науки [2, с. 269].

2. Серія «Іноземна сільськогосподарська книга у фондах ДНСГБ НААН України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю України», заснована у 2009 р. Вийшло 4 науково-допоміжних покажчики:

- Польська сільськогосподарська книга у фондах Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Української академії аграрних наук та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1771-2008 рр.). У виданні подано 2519 книг, з яких 1220 належить НБ ЛНАУ.

- Колекція французьких сільськогосподарських видань у фондах ДНСГБ УААН (1802-2008 рр.). У виданні подано 1801 книга, з яких 535 належить НБ ЛНАУ.

- Німецькі сільськогосподарські видання у фондах Державної сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1822–2010 рр.). У виданні подано 3800 книг, з яких 2200 належить НБ ЛНАУ.

- Чеські сільськогосподарські видання у фондах Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю (1894–2012 рр.). У виданні подано 1200 книг, з яких 25 належить НБ ЛНАУ.

3. Серія «Академіки Національної академії аграрних наук України», заснована у 1998 р. У 2009 р. серія поповнилась покажчиком наукових праць за 1975–2008 рр., академіка НААН, ректора ЛНАУ В. В. Снітинського.

Одним з провідних напрямів наукової діяльності є організація науково-практичних конференцій. Впродовж 2002–2016 рр. Інститутом історії аграрної

науки, освіти і техніки ННСГБ організовано 11 всеукраїнських конференцій молодих вчених та спеціалістів під назвою «Історія освіти, науки і техніки України». У збірниках матеріалів конференцій за останні п'ять років вміщено понад 20 наукових публікації провідних вчених університету (В. І. Лопушняк, А. Д. Копитка, І. А.Шувара, В. В. Липчука), а також статті директора НБ ЛНАУ, к. і. н. Л. А. Пинди, присвячені історії аграрної освіти і науки Галичини [9, с. 204].

Результати історико-книгознавчих досліджень рідкісних видань знайшли відображення в електронному науковому фаховому виданні ННСГБ «Історія науки і біографістика». Впродовж 2013–2015 рр. у журналі публікуються наукові статті з аграрної історії, освіти, науки і техніки Галичини (Л. А. Пинда. «Олесницький Євген – провідник українського кооперативного і хліборобського руху Галичини другої половини ХІХ– поч. ХХ ст.») [10].

Основні результати дослідження масиву польськомовних видань відображено у підготовленому ретроспективному науково-допоміжному бібліографічному покажчику «Польськомовна колекція стародруків та рідкісних видань 1771 – 1963 рр.» який включає 705 позицій (1220 примірників). Структура покажчика побудована за загальними класифікаційними ознаками документу: періодика, наукова література, довідкова література, навчальна література.

На сайті університету розміщені історичні розвідки: «Вчені Дублянського наукового осередку періоду III Речі Посполитої» (38 персоналій) та «Вчені Дублянського наукового осередку – представники Львівської математичної школи Стефана Банаха» (С. Банах, В. Орліч, С. Качмаж, В. Нікліборц), «Наукові дослідження польськомовних видань в різних сферах аграрної науки».

Упорядковано електронний каталог франкомовних видань Фонду (535 позицій). Результатом цієї праці стали публікації двох наукових статей М. Павлюх: «Франкомовна колекція ХVІІІ – початку ХХ століття Наукової бібліотеки ЛНАУ як форма історичної пам'яті» поданої до Вісника Львівського університету (серія «Бібліотекознавство, книгознавство, інформаційні

технології)), «Історико-книгознавчий огляд франкомовної колекції НБ ЛНАУ», представлена на сайті Львівського національного аграрного університету (www.lnau.lviv.ua). У Львівській національній науковій бібліотеці України ім. В. Стефаника відбувся науково-практичний семінар «Особливості сучасних теоретико-методологічних концепцій збереження ретроспективних фондів», де вказаний працівник НБ ЛНАУ виступила на тему «Франкомовна колекція Наукової бібліотеки ЛНАУ: проблеми збереження».

Ефективним методом вивчення і популяризації іноземних видань став організований НБ у 2016 р. тематичний лекторій на тему «Освіта і наука в Дублянах другої половини XIX – XX ст.» (присвячений 160-річчю заснування ЛНАУ) за участі провідних учених університету: доцента кафедри фізики О. Бурнаєва («Франкомовна навчальна і наукова література XVIII – XIX ст. : за матеріалами фондів рідкісної книги НБ ЛНАУ»); директора Музею історії університету, доцента Ю. Токарського («Історія аграрних студій в Дублянах. II половина XIX – XX ст.»); доцента кафедри філософії і політології А. Копитка («Напрями досліджень аграрної науки в Галичині другої половини XIX – першої половини XX ст.»); доцента кафедри українознавства О. Юрчук («Соціально-економічні відносини Східної Галичини XIX – поч. XX ст.»). Матеріали тематичного лекторію подані на сайт університету.

Щорічно, починаючи з 2014 р. у ЛНАУ проводиться міжнародна наукова конференція «Клімат поля. Метеорологія та кліматологія в теорії та практиці сільського господарства». Саме тоді бібліотека провела історико-книгознавче дослідження «Іноземні видання з питань метеорології, кліматології XIX – початку XX ст.» у Фонді рідкісних видань НБ ЛНАУ. Здійснено історико-книгознавчий аналіз 95 іноземних видань з даної тематики. Спектр фізико-математичних наук того часу представлено працями професорів: К. Шульца «Гради в Галичині» (Краків, 1901 р.), професора Г. Гублера «Основи метеорології кліматичних умов Німеччини».

У вересні 2016 р. відбувся IX Міжнародний симпозіум з питань кліматології і досліджень температури поля (Україна – Польща), у якому

виступили викладачі і працівники бібліотеки (О. Бурнаєв, І. Шувар, Ю. Токарський, М. Павлюх і Л. Пинда) на тему «Казимир Шульц – відомий метеоролог Дублян; тема доповіді «Проблематика і контент праць Казимира Шульца у часописах «Космос» та «Річниках Вищої рільничої школи в Дублянах». Бібліотека здійснює аналіз і вивчення наукових праць Фонду стародруків та рідкісних видань і упорядковує електронний каталог ретроспективних колекцій фонду.

За роки незалежності України, підготовлено понад 10 науково-довідкових видань про історію аграрної освіти і науки в Дублянах. Перші спроби висвітлення правдивої історії цього навчального закладу припадають на 70-ті роки минулого століття, коли група науковців інституту на чолі з академіком О. Семковичем звернулася до Москви (Міністерства с/г СРСР) про відзначення 125-річниці закладу. Зі слів академіка Семковича дізнаємось, що Москва відмовила визнати 1856 р. роком заснування інституту і водночас «прихильно» не радила занурюватись в історію. Колонії дозволялось мати лише ту історію, яку «соизволят» розповісти. Однак, завдяки старанням і наполегливим архівним пошукам доцента інституту Ю. Токарського, вдалося відстояти історичну справедливість. Віднайдено архівний документ, який підтверджував факт і дату заснування аграрного закладу в Дублянах [13].

Перше видання про навчальний заклад в Дублянах підготовлено Ю. Токарським у 1996 р. «Дубляни: історія аграрних студій 1856-1946» за ред. О. Семковича. На багатому архівному матеріалі (761 позиція) автору вдалося показати розвиток аграрної науки і шкільництва Галичини на тлі політичного і соціально-економічного розвитку краю, Австро-Угорщини, Польщі, що дало можливість більш цілісно його дослідити. У передмові до цієї праці О.Семкович зазначає, що політичні зміни, які відбулися в 90-х роках ХХ ст., дозволили науковцям відступити від гіперболізованого соціологічного трактування подій, врахувати ідеологію кожної епохи та соціальну структуру тогочасного суспільства і зробити акцент на архівно-документальну історичну домінанту [11, с. 5].

Радянська доба в історії аграрного закладу знайшла відображення в книзі «Дубляни: історія аграрних студій у спогадах 1946-1996 / за ред. О. Семковича» (Львів, 1996 р.). Особливість спогадів, як джерела інформації, полягає у їх суб'єктивності. Зі своїми думками щодо навчального, наукового, господарського та виховного процесів поділились на сторінках видання відомі професори того часу: Г. Кияк, І. Нечипорчук, О. Шулейкін, Г. Западнюк, Р. Тринько, В. Третяк, які своєю працею збагатили педагогічні та науково-виробничі традиції цього аграрного закладу.

Важливу частину видань з історії аграрної науки і освіти в Дублянах займає біобібліографія вчених. Над ними науковці працювали впродовж декількох років. Дослідженням діяльності провідних вчених навчального закладу займався Ю. Токарський. Він один з перших спробував проаналізувати науковий доробок вчених-педагогів, віднайти архівні матеріали, охарактеризувати необхідні довідково-бібліографічні видання. Результатом його наукового пошуку стало видання двох біографічних словників: «Професори, доценти та асистенти Рільничої, Високої рільничої школи та Академії рільництва у Дублянах (1856-1919)» (Львів, 2001), «Професори, доценти та асистенти навчально-наукових установ у Дублянах. Біографічний словник (1856–1947)» (Львів, 2004) [11]. Словники подають короткі біографічні та бібліографічні дані про професорсько-викладацький персонал Рільничої школи, Вищої Рільничої школи, Академії рільництва та Рільничо-Лісового факультету (близько 300 персоналій).

Серед дослідників історії аграрних студій Дублян варто відзначити польського вченого П. Скрійку, автора праці «Дублянська Академія. Польська буханка хліба на українському вишиваному обрусі» (Краків-Львів 2002). У книзі здійснено історичний аналіз українсько-польських відносин кінця ХІХ – ХХ ст., розглядаються регіональні особливості хліборобства, підкреслюється значення осередку в Дублянах для розвитку аграрної освіти і науки не тільки Галичини, але й Східної Європи.

У 90-ті роки ХХ ст. відбулися позитивні зміни в навчальному і науковому процесі університету, який очолив академік НААН В. Снітинський. Велика заслуга ректора в модернізації навчального закладу, популяризації кращих традицій. Так, до 150-річчя від дня заснування вузу групою науковців під керівництвом ректора В. Снітинського підготовлено два знакових ювілейних видання. Перше з них, фундаментальне багатоілюстроване наукове видання «Львівський державний аграрний університет» (Львів, 2006), присвячене історії аграрної науки і освіти в Галичині від часів створення навчального закладу до сьогодення. На сторінках книги знайшла відображення діяльність вчених, які творили і творять сьогодні його історію, показано участь викладачів і студентів у визвольних змаганнях, національно-духовному відродженні в університеті [5].

Другою книгою ювілейного циклу став біобібліографічний довідник «Львівський державний аграрний університет в іменах: науково-педагогічний склад в 1946-2006 роках» (Львів, 2006) [4]. Наукове видання висвітлює навчальну, наукову, громадсько-політичну діяльність 800 провідних вчених і педагогів від 1946 до 2006 рр.

У 2011 р. навчальний заклад у Дублянах відзначав 155-річчя від дня заснування. До знаменної дати підготовлено довідково-біографічне видання «Львівський національний аграрний університет». Видання показує основні віхи становлення навчального закладу від часу створення рільничої школи до сьогодення, подає літопис славетних постатей та видатних випускників ЛНАУ, які примножили лави української інтелектуальної еліти.

У 2016 р. до 160-річчя заснування Львівського національного аграрного університету опубліковане ювілейне видання «Львівський національний аграрний університет: від витоків до сучасності (1856-2016)», яке містить найважливішу на сьогодні інформацію про стан і діяльність кафедр, лабораторій, дослідних полів, особовий склад вчених ЛНАУ (249 вчених та їх наукові здобутки) [6].

Висновки. Таким чином, вперше здійснено більш-менш повний історіографічний огляд понад як десять науково-довідкових видань, підготовлених в останні десятиріччя вченими ЛНАУ, які об'єктивно відтворюють процес становлення і розвитку аграрної науки і освіти в Дублянах другої половини ХІХ – ХХІ століть. Біобібліографічні видання вчених ЛНАУ (більш як 15 персоналій) стали своєрідним аналізом їх науково-дослідницької та педагогічної діяльності, які сприятимуть відображенню вагомих надбань аграрної освіти і науки ХХ – ХХІ століття як у вітчизняному, так і у світовому контексті.

Результати історико-книгознавчих досліджень Фонду стародруків і рідкісних видань Наукової бібліотеки ЛНАУ проводились шляхом підготовки бібліографічних посібників, історико-книгознавчих видань, складання наукових описів і каталогів, публікацій результатів досліджень у фахових збірниках.

Враховуючи велику історико-культурну цінність Фонду іноземних видань ХVІІІ – початку ХХ століття та його значення для об'єктивного висвітлення історії європейської аграрної освіти і науки бібліотека ЛНАУ забезпечує введення його до активного наукового обігу. Важливим напрямом у вирішенні цього завдання є формування бази даних «Фонд іноземних стародруків і рідкісних видань» та забезпечення доступу до неї за допомогою мережі Інтернет.

Список використаних джерел

1. *Аграрна наука і освіта Галичини ХVІІІ – ХХ ст. (історичний аспект)* : наукове видання / за ред. В.В. Снітинського. – Львів, 2010 – 297 с.
2. *Бюлетень* Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН / ННСГБ НААН; редкол: В. А. Вергунов (гол. ред.), О. Є. Тарабрін, Л. М. Татарчук та ін. – Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2013. – Вип. 1. – 434 с.
3. *Вергунов В. А.* Інститут історії аграрної науки, освіти та техніки ННСГБ НААН : ретроспектива становлення та перспективи (до 15-річчя діяльності) / В. А. Вергунов; Нац. акад. аграр. наук України; Нац. наук. с.-г. б-ка. – Вінниця, 2016. – 214 с. – (Історико-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії». Кн. 94).
4. *Львівський державний аграрний університет в іменах* : Науково-педагогічний склад у 1946-2006 роках : Біографічно-бібліографічний довідник / За заг. ред. Г. Барабаш. – Львів : Львівський державний аграрний університет, 2006. – 392 с.

5. *Львівський державний аграрний університет.* – Львів : ЛДАУ, 2006. – 432 с.; іл.

6. *Львівський національний аграрний університет : від витоків до сучасності (1856-2016) /* укл.: В. В. Снітинський, В. М. Боярчук, І. Б. Яців та ін.]; за заг. ред. В. В. Снітинського. – Львів : Ліга-Прес, 2016. – 420 с.

7. *Павлюх М.* Казимир Шульц як науковець-метеоролог у наукових виданнях Вищої рільничої школи в Дублянах / М. Павлюх, Л. Пинда // *Метеорологія і кліматологія застосування – теорія, практика, інновації, присвячений ювілеєві наукової діяльності професора Юзефа Колодія : IX Міжнародний симпозиум з проблем «Клімат орних земель», 21-24 верес. 2016, Люблін-Замость-Львів, 2016.*

8. *Пинда Л. А.* Олесницький Євген – провідник українського кооперативного і хліборобського руху Галичини другої половини XIX – поч. XX ст. [Електронний ресурс] / Л. А. Пинда // *Історія науки і біографістика.* – 2015. – № 4. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2015_4_14.

9. *Пинда Л. А.* Становлення і розвиток аграрної освіти і науки в Східній Галичині (друга половина XIX – перша половина XX ст.) : сучасна історіографія, проблеми / Л. А. Пинда // *Історія освіти, науки і техніки в Україні : матеріали XI Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 16 трав. 2016 р. - Київ – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 204 –207.*

10. *Про затвердження Порядку відбору рукописних книг, рідкісних і цінних видань до Державного реєстру національного культурного надбання : Наказ Міністерства культури України 14.06.2016 № 437.*

11. *Токарський Ю.* Дубляни : Історія аграрних студій (1856-1946) / Ю. Токарський. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1996. – 384 с.

12. *Токарський Ю.* Професори, доценти та асистенти навчально-наукових установ у Дублянах (1856-1947) : бібліографічний словник. – Львів: ЛДАУ, 2004 – 119 с.

13. *Центральний державний історичний архів України у м. Львові.* – Ф. 146. – Оп. 4. – Спр. 362.

References

1. Snityns'kyj, V. V. (Za red.) (2010). *Ahrarna nauka i osvita Halychyny XVIII–XX st. (istorychnyj aspekt). naukove vydannia* [Agricultural science and education Galicia XVIII–XX centuries. (Historical aspect): scientific publications]. L'viv. 297. [in Ukrainian].

2. Verhunov, V. A. (Hol. red.), Tarabrin, O. Ye., Tatarchuk, L. M. ta in. (2013). *Biuleten' Natsional'noi naukovoï sil's'kohospodars'koi biblioteki NAAN. NNSHB NAAN* [Bulletin of the National Science Academy of Agricultural Sciences Agricultural Library]. Vinnytsia : FOP Korzun D.Yu. 1, 434. [in Ukrainian].

3. Verhunov, V. A. (2016). *Instytut istorii ahrarnoi nauky, osvity ta tekhniky NNSHB NAAN : retrospektyva stanovlennia ta perspektyvy (do 15-richchia diial'nosti)* [History Institute of Agricultural Science, Education and Technology NNSHB NAAS: Retrospective Establishment and Perspectives (15 th anniversary

activities)]. Vinnytsia. 214. Historical and bibliographic series "Agrarian Sciences of Ukraine in the people, documents, bibliography." Bk. 94. [in Ukrainian].

4. Barabash, H. (2006). (Za zah. red.) *L'vivs'kyj derzhavnyj ahrarnyj universytet v imenakh : Naukovo-pedahohichnyj sklad u 1946-2006 rokakh : Biohrafichno-bibliohrafichnyj dovidnyk* [Lviv State Agrarian University names: Research and teaching staff in the years 1946-2006: biographical and bibliographical guide]. L'viv : L'vivs'kyj derzhavnyj ahrarnyj universytet. 392. [in Ukrainian].

5. (2006). *L'vivs'kyj derzhavnyj ahrarnyj universytet* [Lviv State Agrarian University]. L'viv : LDAU. 432. [in Ukrainian].

6. Snityns'kyj, V. V., Boiarchuk, V. M., Yatsiv, I. B. (2016). *L'vivs'kyj natsional'nyj ahrarnyj universytet : vid vytokiv do suchasnosti (1856-2016)* [Lviv National Agrarian University: from the origins to the present (1856-2016)]. L'viv : Liha-Pres. 420. [in Ukrainian].

7. Pavliukh, M., Pynda, L. (2016). *Kazymyr Shul'ts iak naukovets'-meteoroloh u naukovykh vydanniakh Vyschoi ril'nychoi shkoly v Dublianakh* [Casimir Schulz as a scientist-meteorologist in scientific journals Graduate School in field crops Dublyany]. *Meteorolohiia i klimatolohiia zastosuvannia – teoriia, praktyka, innovatsii, prysviachenyj Yuvileievi naukovoi diial'nosti profesora Yuzefa Kolodiia : materialy XII Mizhnarodnyj sympozium z problem «Klimat ornykh zemel'», 21-24 veres. 2016* [Meteorology and climatology application - theory, practice, innovation, dedicated to anniversary of the scientific work of Professor Josef Kolodiy: IX International Symposium on the problems of "Climate arable land", Sept. 21-24. 2016]. Liublin-Zamost'-L'viv. [in Ukrainian].

8. Pynda, L. A. (2015). *Olesnyts'kyj Yevhen – providnyk ukrains'koho kooperatyvnoho i khliborobs'koho rukhu Halychyny druhoi polovyny XIX–poch. XX st. [Elektronnyj resurs]*. [Olesnytskyy Eugene - conductor Ukrainian cooperative movement in Galicia and the tillage of the late nineteenth - early. Twentieth century. [Electronic resource]]. *Istoriia nauky i biohrafistyka* [History of Science and biographical]. 4. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2015_4_14). [in Ukrainian].

9. Pynda, L. A. (2016). *Stanovlennia i rozvytok ahrarnoi osvity i nauky v Skhidnij Halychyni (druha polovyna XIX – persha polovyna XX st.) : suchasna istoriohrafiia, problemy*. [Formation and Development of Agricultural Education in Eastern Galicia (second half XIX - first half of the twentieth century.), Modern historiography, problems]. *Istoriia osvity, nauky i tekhniky v Ukraini : materialy XI Vseukr. konf. Molodykh uchennykh ta spetsialistiv, 16 trav. 2016, Kyiv* [History of Education, Science and Technology in Ukraine: Materials of XI All-Ukrainian. Conf. young scientists and specialists, May 16. 2016]. Vinnytsia : TOV «Nilan-LTD». 204–207. [in Ukrainian].

10. (2016). *Pro zatverdzhennia Poriadku vidboru rukopysnykh knygh, ridkisnykh i tsinnykh vydan' do Derzhavnoho reiestru natsional'noho kul'turnoho nadbannia : Nakaz Ministerstva kul'tury Ukrainy 14.06.2016 № 437*. [On approval of the selection of manuscripts, rare and valuable books in the State Register of Cultural Heritage: Order of the Ministry of Culture of Ukraine 14.06.2016 number 437]. [in Ukrainian].

11. Tokars'kyj, Yu. (1996). *Dubliany : Istoriia ahrarnykh studij (1856-1946)*. [Dubliany : History Agricultural Studies (1856-1946)]. L'viv : Instytut ukrainoznavstva im. I. Kryp'iakevycha NAN Ukrainy. 384. [in Ukrainian].

12. Tokars'kyj, Yu. (2004). *Profesory, dotsenty ta asystenty navchal'no-naukovykh ustanov u Dublianakh (1856-1947). bibliografichnyj slovnyk*. [Professors, associate professors and assistant educational and research institutions in Dublyany (1856-1947): bibliographical dictionary]. L'viv : LDAU. 119. [in Ukrainian].

13. *Tsentral'nyj derzhavnyj istorychnyj arkhiv Ukrainy u m. L'vovi* [Central State Historical Archive of Ukraine in Kyiv. Lviv]. f.146. op.4. d.362. [in Ukrainian].